

Selmeczi Ottilia

Intimitásra teremtve

Az intimitás helye és szerepe az életünkben 2.

Cikksorozatomban első részében megállapítottam, hogy a teremtésbe írt legfőbb törvény a kapcsolat. Ahogy azt már megfogalmaztam: számomra az intimitás a másik szívének megismerése. Ennek a kulcsa pedig a személyes kapcsolat. Isten szívének megismeréséhez is személyes kapcsolat kell. Kapcsolataink pedig csak úgy fejlődnek, ha időt töltünk egymással.

INTIMITÁS ISTENNEL

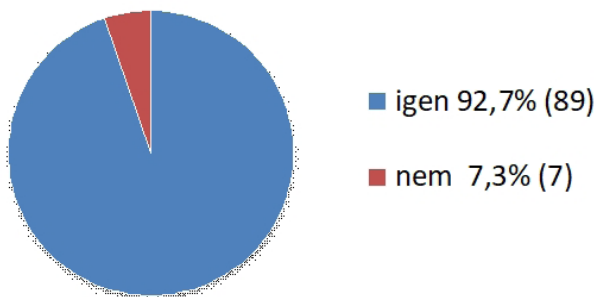
Az Istennel töltött idő

Az Istennel való kapcsolat egy folyamat. Ha a vele való kapcsolatot csak pillanatokra próbálja megragadni valaki, akkor abból nem lesz kapcsolat. Sok ember nem tart kölcsönös, tudatos, folyamatos kapcsolatot Istennel, csak egy-egy élethelyzetben kiált fel az ég felé, de nem találkozik övele.

„Az egész Szentírás arról szól, hogy Isten mennyire vágyik az általa megteremtett emberrel bensőséges kapcsolatban lenni.”

Úgy ismerjük meg Istent, ha időt töltünk vele, vagyis beszélgetünk vele imában, és gondolkozunk szaváról, az ígéről. Keressük őt és figyelünk rá. Kutatjuk akaratát, és ha megértjük, engedelmesen cselekszünk. Kérdőívemben a következő kérdéseket tettem fel ezzel kapcsolatban: „Szokott rendszeresen imádkozni?”; „Fontos önnek Isten vezetése?”

Imádkozás rendszeressége

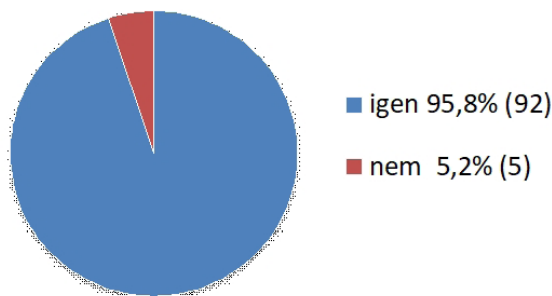

1. ábra: Imádkozás rendszeressége

Forrás: Saját vizsgálat, kérdőív az intimitásról, 2017

A válaszadók többsége, 92,7% (89) szokott imádkozni. Csupán 7,3%-uk (7) nem gyakorolja az imádságot. Ha összevetjük ezt az ábrát a 4. ábrával, azt látjuk, hogy a magát hívő kereszténynek valló 91 emberből 89 szokott rendszeresen imádkozni, 2 közülük nem gyakorolja rendszeresen az imádkozást. Ugyanakkor a 2. ábra azt mutatja, hogy a megkérdezettek 95,8%-ának (92) fontos Isten vezetése, csak 5,2% (5) nem tartja azt fontosnak. Tehát 1 magát nem hívő kereszténynek tartó személynek és 2 rendszeresen nem imádkozó kereszténynek is fontos Isten vezetése.

Isten vezetésének fontossága

2. ábra: Isten vezetésének fontossága

Forrás: Saját vizsgálat, kérdőív az intimitásról, 2017

Az Istennel való bensőséges kapcsolat a Bibliában

Isten személyes, tehát másképpen szól minden emberhez. A Bibliában is sok példát látunk erre: Mózeshez a csipkebokorban, Jónáshoz a cethalban. Többeknek álomban jelentette ki magát, Bálámnak egy számár által. Néha angyalok hirdetik az Úr üzenetét, leggyakrabban pedig emberek által szól Isten. Dolgozatom keretein belül csupán röviden, néhány példán keresztül tudom bemutatni, mintegy felvillantani az Istennel való intim kapcsolatot a Biblia egyes szereplői életében.

Isten vágyódása népe iránt (Hóseás próféta könyve)

Az egész Szentírás arról szól, hogy Isten mennyire vágyik az általa megteremtett emberrel bensőséges kapcsolatban lenni. Isten romantikus, és szenvedélyesen „üldözi” az embert, mindent megtesz érte, hogy megszerezze. Ahhoz, hogy megértsük, miként fedi fel Isten a szívét, ilyen szemmel kell olvasnunk a Bibliát. Számtalan helyen találkozunk olyan ígéresekkel, ahol Isten mint egy reménytelen szerelmes szólal meg. Hóseás próféta könyve például úgy mutatja be Istent, mint egy szeretőt, akinek a szíve ég a lázadó népéért. Hóseás szeretete hűtlen felesége iránt kirajzolja Isten odaszánását népe iránt, soha el nem múló, feltétel nélküli szeretetét. Izraelről beszélve így szól Isten: „Azért most én csábítom őt: elvezetem a pusztába, és szívére beszélek.” (Hós 2,16) Isten minden embert egyen-egyenként így szeret. Ő egy szenvedélyes személy, és mindennél jobban szeretne velünk szenvedélyes kapcsolatban lenni.

Az ember vágyódása Isten után (Dávid)

Dávid (szeretett, kedvelt) Izrael legnagyobb és legkedvesebb királya, „az Úr szíve szerint való ember” (1Sám 13,14). Életéről Sámuel, a Királyok és a Krónikák könyveiben olvashatunk. Hetvenhárom zsoltárt jelölnek nevével. Ezek egyike a 63. zsoltár:

„Ó, Isten, te vagy Istenem, hozzád vágyakozom! Utánad szomjazik lelkem, utánad sóvárog testem, mint kiszikkadt, kopár, víztelen föld. Így nézek rád a szentélyben, hogy lássam hatalmadat és dicsőségedet. Mert szereteted az életnél is jobb, ajkam téged dicsőít. Ezért téged áldalak, amíg élek, nevedet imádvá emelem föl kezem. Mintha zsíros falatokkal laktam volna jól, úgy

„Az imádság szívünk vágyainak kicserélése, amihez nélkülözhetetlen az intimitás.”

ujjong az ajkam, és dicsér a szám. Fekvőhelyemen is rád gondolkok, minden örváltáskor rólad elmélkedem. Mert te voltál a segítségem, szárnyad árnyékában ujjongok. Ragaszkodik hozzád lelkem, jobboldal támogat sz engem. De akik pusztulásomra törnek, a föld mélyébe kerülnek. Kardélre hányják őket, sakálok eledelévé lesznek. De a király örül Isten előtt. Dicséretet mondanak, akik rá esküsznek, a hazugok szája azonban bezárul.”

Az imádság szívünk vágyainak kicserélése, amihez nélkülözhetetlen az intimitás. Isten engedi, hogy közel kerüljünk a szívéhez, ő megölel minket. Ebben a zsol-tárban beleláthatunk Isten és Dávid intim kapcsolatába, amely megfogalmazza az Isten-ember kapcsolat lényegét, amelyre teremtettünk (lásd 1. fejezet). Dávid lelke vágyódik, sóvárog és szomjazik Istenre. Dávid átélte, hogy Isten átöleli és megvigasztalja. Az Isten-nel való kapcsolat a mi osztályrészünk is. Dávidhoz hasonlóan mi is elmondhatjuk Istennek, „csak úgy”, hogy „Szeretlek!”. Azt is látjuk, hogy az imádat összefügg az intimitással. „Mert szereteted az életnél is jobb, ajkam téged dicsőít. Ezért téged áldalak, amíg élek, nevedet imádvá emelem föl kezem.” (4–5. v.)

Jézus és az Atya bensőséges kapcsolata

Jézus kapcsolata az Atyával egyedülálló és különleges. Ő az, akinek az örökkévalóságban a legintimebb a kapcsolata Istennel, és mindenben egyenlő vele.¹ János

evangéliumának elején egy gyönyörű kép (az Isten kebelén való lét) fejezi ki a kettőjük közti intimitást: „Istent soha senki sem látta: az egyszülött Isten, aki az Atya kebelén van, az jelentette ki őt.” (1,18) Ez a mélyen bensőséges, személyes kapcsolat az Atya és a Fiú között már megvolt, mielőtt a teremtés egyáltalán elkezdődött. Jézus földi élete során ez a kapcsolat megmaradt. Jézus imádságai, az Atyával töltött csendes órái, Krisztus engedelmissége, az Atya akaratának ismerete, Isten kijelentése Jézusról: „Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm” (Mt 17,5), mind-mind arról árulkodnak, hogy

kettőjük bensőséges kapcsolata Krisztus inkarnációja-kor is megmaradt. Jézus a főpapi imádságában (Jn 17) amikor az őbenne hívők egységéért könyörög, végső soron az Atyával és a vele való intim kapcsolatért is imádkozik: „De nem értük könyörgök csupán, hanem azokért is, akik az ő szavukra hisznek én bennem; hogy mindnyájan egyek legyenek úgy, ahogyan te, Atyám, én bennem, és én tebenned, hogy ők is bennünk legyenek, hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél el engem. Én azt a dicsőséget, amelyet nekem adtál, nekik adtam, hogy egyek legyenek, ahogy mi egyek vagyunk: én őbennük és te én bennem, hogy tökéletesen eggyé legyenek, hogy felismerje a világ, hogy te küldtél el engem, és úgy szeretted őket, ahogyan engem szerettél.” (20–23. v.) Az Atyában és a Fiúban való lét egy misztikus dolog. Joó Sándor szerint „az Újtestamentumnak egy egészen speciális kifejezése ez. 169-szer fordul elő így, hogy Jézusban. Mint-ha Jézus személye egy olyan közeg lenne, amiben benne van a hívő ember, mint a madár a levegőben, mint a hal a vízben, mint az ember a ruhában (öltözzétek fel a Krisztust), mint a katona a megerősített vár falai között (Isten az én kőváram). Krisztusban lenni valami olyan forma, hogy minden oldalról Jézus vesz körül. Úgy, hogy a gondolataimmal nem én veszem őt körül, hanem Jézus veszi körül a gondolataimat meg az érzéseimet meg a cselekedeteimet is. Nagy különbség az, hogy Jézus benne van a gondolataimban meg az érzéseimben, vagy hogy gondolataim meg az érzéseim benne vannak Jézusban. Nagy különbség az, hogy Jézus benne van valahol az életben, vagy hogy az életem van benne Jézusban. Ez az utóbbi azt is jelenti, hogy nincs semmi olyan vá-

1. J. C. Ryle: *Expository thoughts on John* (Edinburgh: The Banner of Truth Trust, 1987), 41. o.

„Felmérésben arra a kérdésre, hogy »Ön mi módon tudja megélni az intimitást Istennel?«, 93 válasz érkezett.”

gyam, törekvésem, cselekedetem, tervem, ami kilógna, kimaradna Jézusból. Az igazán hívő ember nemcsak hisz Jézusban, hanem mintegy belehiszi magát Jézusba! Jézusban él! Jézusban, mint egy életelemben.”²

Az Istennel való intim kapcsolat kifejeződése (betániai Mária)

Az Úrral való bensőséges kapcsolatról sokat tanulhatunk a betániai Máriától (Mt 26,1–13). Az a pillanat, amikor Mária megkenete Jézust az alabástromnyi olajjal, nagyon intim pillanat volt. Bátorlás kellett hozzá, de azt látjuk: ahogy Mária kifejezte, milyen nagyon szereti Jézust, ez Jézusnak sokat jelentett, mert jót tett vele az asszony, sőt azt mondta: *„Bizony, mondom néktek, hogy bárhol hirdetik majd az evangéliumot az egész világon, amit ez az asszony tett, azt is elmondják majd az ő emlékezetére!”* (13. v.) Sok kommentár Jézus megkenetését Mária által a legszeretetteljesebb cselekedetnek nevezi meg az evangéliumokban. Valóban ez lehetett a legszebb cselekedet, hiszen Jézus ilyen különleges módon dicséri meg. Mária cselekedete különlegesen merész volt, a tanítványok bosszankodtak is rajta, de Jézus megvédte Máriát és meg is dicsérte tetteért. Miért mondja Urunk, hogy az evangélium hirdetésével együtt ezt a történetet is el fogják mondani? Hiszem, hogy azért, mert fel akarja hívni a figyelmet arra, hogy az életben a legfontosabb nem a bibliai igazságok ismerete – bár azok is fontosak –, hanem az, hogy mennyire szereti őt magát az ember. A farizeusok és az írástudók rendelkeztek a legnagyobb bibliaismerettel Jézus idejében. Hittek a Szentírásban, buzgósággal tanították, büszkéek voltak a törvény megtartására, de Jézus mégis azt mondta róluk: *„Ez a nép csak ajkával tisztel engem, a szíve azonban távol van tőlem.”* (Mt 15,8) A farizeusok és a tanítók teológiai kérdéseken vitakoztak, de Mária az ő lábainál térdelt – és számára ez gyönyörűséges volt. Amennyire tudjuk, Mária sohasem üzött ki ördögöket, nem vitt véghez csodákat, ahogy a tanítványok

tették. Csupán szerette a Megváltót, de szeretetének módja különbözött a többitől, mert szenvedélyes, túlzó és pazarló volt.

A ma embere és az Istennel való bensőséges kapcsolat

A fenti példákban is látjuk, hogy amikor Isten megnyitja a szívét, azt nem mindig ugyanúgy teszi, hanem mindenkivel másképp. Egy 46 éves, elvált keresztény nő így vélekedik erről: *„Azt gondolom, hogy minden Istent kereső ember életében különböző módon alakul ki ez a kapcsolat. Abban hiszek, hogy a Teremtő mindenkit különbözőnek alkotott meg, más-más tulajdonságokkal, személyiségi jegyekkel, életutakkal, más-más talentumokkal. Ezért a köztünk lévő bensőséges kapcsolat is különböző. Egyedül Isten tudja azt is, hogy ezt a bensőséges kapcsolatot hogy építse fel. Hisz ő alkotott, ezért sokkal többet tud rólam, mint én magam.”³*

Felmérésben arra a kérdésre, hogy „Ön mi módon tudja megélni az intimitást Istennel?”, 93 válasz érkezett.⁴ A válaszolók többsége az imádságot, az Istennel töltött csendességet, a bibliaolvasást, a beszélgetést és a hallgatást emeli ki. *„Együtt töltött csendes idő.”* *„Beszélék hozzá.”* *„Leginkább imádságban és a*

2. Joó Sándor: „Jézus főpapi imája”. <http://joosandor.hu/predikacio/1969-05/jezus-fopapi-imaja-3>. [Letöltés 2017. 12. 05.]

3. Egy külföldön élő, elvált, egyedülálló nő gondolatai az Istennel megélt intimitásról.

4. Mind a 93 válaszadó véleményét nem sorolom fel. A feldolgozott válaszokat csoportosítottam, és a csoportokat néhány példával támasztom alá.

„A válaszokból látszik, hogy az Istennel való kapcsolat dinamikus és kétoldalú.”

bibliaolvasás által.” Mások az Istennel való szoros közösséget: „Együtt vagyunk, együtt járunk.” „Kettesben.” „Közel engedem magamhoz.” Van, aki a körülményekre fekteti a hangsúlyt: „Nyugalomban, félrevonultan.” „Csendességben, magányban! De közösségben is!” „Férjemmel való ölelésben.” „Leginkább írásban, írás közben.” Néhányan a kizárólagosságot tartják fontosnak: „Magamban, halkán imádkozom, olyan dolgokat mondok el, amiket másnak nem.” „Olyan kérdéseket teszek fel neki, amiket másnak sosem tennék fel.” Vannak olyanok, akik szerint az Istenbe vetett bizalom és hit a feltétel az Istennel megélt bensőséges kapcsolathoz. „Hiszek benne, az erejében, bízom benne, hogy mindig velem van.” „Bízom benne, tudom, hogy figyel rám.” Néhány válaszadó Isten mindentudását és mindenhatóságát tartja fontosnak: „Nyitott könyv előtte az életem, jót és rosszat elmondhatok neki, segít, de ha kell, megfedd!” „Örülök, hogy teljes valómat ismeri Isten!” „Tudom, hogy mindenestül ismer engem és velem van minden pillanatomban, elfogad teljes mértékben. Amikor velem töltök időt, megnyugtató, hogy amikor nem tudok szavakkal kifejezni valamit, ő akkor is megért és látja, mit szeretnék megosztani vele.” Megint mások az imádat és a dicsőítés fontosságát emelik ki: „Vele együtt töltött időben; dicsőítésben, zenélésben egyedül vele.” „Dicsőítés és imádat által.” Vannak, akik az Istennel töltött idő gyakoriságát említik: „Igyekszem minél többet a nap 24 órájából.” „Napi két-három csendesség.” „Bármikor, bármilyen helyzetben fordulhatok hozzá bizalommal.” „Ritka pillanatokban, imában.” „Állandó kapcsolat vele.” Néhányan úgy látják, hogy az Istennel való intimitás Lélek által van: „Spirituálisan.” „Lélekben.” Megint mások az őszinteséget, teljes önátadást és bizalmat élik át: „Őszintén mindent meg tudok osztani

vele, hiszen pontosan tud mindent, nem kell takargatnom az érzéseimet, szándékaimat, még akkor sem, ha negatívak.” „Teljes önátadás, hiszen ő ezt irányomba már megtette.” Egy ember a meditációt nevezte meg. Mindössze egy válaszadó említette, hogy „Sehogy sem beszélünk”. Szintén csak egy ember vallott arról, hogy az Istennel megélt intimitáshoz segítségre van szüksége: „Egyedül nem nagyon, szükségem van hozzá egy lelki vezetőre.” Egyvalaki nem tudott ezzel a kérdéssel mit kezdeni: „Nem tudom az intimitás szót Istennel kapcsolatban értelmezni.” Legnagyobb meglepetésemre egy személy azt írta, hogy kénytelen Istennel intim kapcsolatban lenni: „Kénytelen vagyok, de ez jó érzés, hiszen úgy is mindent tud rólam.”

Nemcsak arra voltam kíváncsi, hogy hogyan élik meg az Istennel való intimitást az emberek, hanem arra is, hogy mit ad számukra a vele való bensőséges kapcsolat. Arra a kérdésemre, hogy „Amennyiben semmilyen problémája nincs ilyen téren, mit ad önnek az intim kapcsolat Istennel?”, 66 ember közel 50-féle választ adott. Sokan több lélektani folyamatot is megfogalmaznak.⁵ Legtöbbször, 16-an, a békességet jelölik meg. „Belső békét.” 14-en a biztonságot. „Biztonságot mindenki és mindennel kapcsolatban.” „Igen nagy biztonságot, hogy ő jóban, rosszban velem van és velem marad.” 11-en pedig a nyugalmat. „Megnyugvást.” 8-an emelik ki az erőt, amit az Istennel való közösség ad számukra. „Feltöltődést, erőt.” 5 válaszadó örömet él át az Istennel megélt bensőséges pillanataiban. „Meghittséget, biztonságot, mély örömet.” Az elfogadás, a hit és a szeretet 4 válaszban szerepel. Előfordul még az imádat, az őszinteség, a remény, a bátorítás, a bátorság és a hála. Van, aki az önismeretet és az abból fakadó elfogadást is említette, ennek örülök. „Saját magam elfogadását és azt, hogy próbálom magam Istenre bízni.” Az elfogadottság pedig szabadságot ad arra, hogy önmaga lehessen az ember, hogy önmagát tudja adni a bensőséges kapcsolatban. „Az elfogadottság biztonságát és ebből fakadó szabadságot.” Néhányan Isten vezetését, formálását és az önvizsgálatot is említik. A válaszokból látszik, hogy az Istennel való kapcsolat dinamikus és kétoldalú. „Erőtlen önvizsgálatra készítek, és irányt

5. Mind a 66 válaszadó véleményét nem sorolom fel. A feldolgozott válaszokat csoportosítottam, és a csoportokat néhány példával támasztom alá.

„Fontos tanítani az Istennel megélhető intimitásról, mert szerintem messze vagyunk attól, ahogy ezt az intimitást megélhetné az ember.”

mutat!” „Azzal, hogy leteszek arról, hogy a saját fejem után menjek, Isten el tud olyan dolgokat, embereket érni az élettemmel, amikről álmodni sem mertem volna.” „Mutatja az utat, eligazít. Tanít az igazságra és a jóra, hogy béke legyen a földön.” Segít abban, hogy azzá legyünk, akivé Isten akar minket formálni. Szükséges a vele való kapcsolat. Néhányan ezt így fogalmazzák meg: „Mivel ez az egyetlen ilyen szintű kapcsolat, pótolhatatlan.” „Életem értelme és fénypontja.” „Az élet lényegét.” Sajnáltam, hogy ketten nagyon tág értelmezésű választ adtak. „Mindent, sok mindent.” Egyvalaki írta: „Semmit.”

Összegzés

Az Istennel való bensőséges kapcsolat óriási téma. Előtanulmányomban néhány területét érintettem csupán. A fejezetben leírtak tovább kutatható kérdéseket vetnek fel bennem: Vajon a hívő ember kész-e átélni és kifejezni az Isten iránt érzett extravagáns szeretetet a 21. században? Kész-e az Istennel való bensőséges kapcsolatát őszinteséggel, nyitottsággal és sebezhetőséggel elmélyíteni? Úgy gondolom, hogy Isten számára ez a kérdés nagyon fontos, mert szeret bennünket. Továbbá az is fontos neki, hogy mi is kifejezzük a szeretetünket felé. Az Istennel való bensőséges kapcsolatot érdemes tovább kutatni, mert ez életünk célja. Ezért és erre teremtettünk. Fontos tanítani az Istennel megélhető intimitásról, mert szerintem messze vagyunk attól, ahogy ezt az intimitást megélhetné az ember, és ez az, amire Isten valójában vágyik. A fejezet zárásaként idé-

zem egy 31–45 év közötti, házasságban élő keresztény asszony bátorító gondolatait: „Azt hiszem, az intimitás olyan valami, amit tanulni kell. Legalábbis nekem kellett. Rajtam múlik. A hosszú egyedüllét segített megtanulni, hogy Istennel is megéljem, Isten néha úgy be tud tölteni, hogy szinte érzem, hogy átölel. Azt gondolom, el lehet jutni arra, hogy az Istennel megélt intimitás intimebb, mint az embertársammal.”

INTIMITÁS A TÁRSAMMAL

Az előző részben láthattuk, hogy Isten elfogad minket, és engedi, hogy közel kerüljünk a szívéhez. Vágyik a velünk való bensőséges kapcsolatra, és érzékelhető, hogy az emberek milyen sokféleképpen élik meg a kapcsolatot Istennel. Ő mindig szeretettel cselekszik, ami tanítás és egyben minta arra nézve, hogy a látható világ felé milyen módon viszonyuljunk. Az Isten által mutatott példa követése mindig egy döntés, engedelmesség a részünkről. Ahhoz, hogy az ember valóban átélje az intimitást, komoly döntéseket kell hoznia: a párját befogadja, magához öleli és önmagát adja neki (álarcok nélkül). Vajon megvalósul-e mindez egy házasságban? Ebben a fejezetben a házasságban megélt intimitással foglalkozom.

Az Isten által eltervezett „egy testté válás” kapcsolata

Az Istenhez fűződő kapcsolat mellett a házasság a másik alapvető emberi viszony. A házasság a legnemesebb és a legfontosabb emberi kapcsolat, amely a legszemélyesebb és a legbensőségebb is egyben. Keller mondja: „A házasságban egybeforró két élet a lehető legszorosabb kapcsolat, ami létezik.” „Az ember ezért elhagyja apját és anyját, és ragaszkodik feleségéhez, és lesznek ketten egy testté.» Nagy titok ez...» (Ef 5,31–32) Az „egy testté válás” teljes feltárulkozást igényel. Meztelenséget jelent, a szív állapotának a láthatóságát. Mit jelent meztelennek lenni, mégsem szégyellni magun-

6. Timothy és Kathy Keller: *A házasságról. Illúziók és félelmek helyett kiteljesedés* (Budapest–Kolozsvár: Harmat–KIA–Koinónia, 2015), 149. o.

„Ha a társunk szeretetében és megértésében biztosak vagyunk, akkor ez egyfajta szabadságot ad mindkettőnknek arra, hogy felfedezzük és betöltsük lehetőségeinket, teljes életet élhessünk, ahogy magányosan azt nem tehetnénk meg.”

kat? Hogyan válhatunk egy testté? Fűtő Róbert szerint a házasságon belüli intimitás három fontos elemből áll.⁷ Ezek a következők: szeretet és bizalom; egymás figyelmes meghallgatása; válaszadás és biztatás. Az egy test érzését megtapasztaljuk, amikor a szerelmeskedés során testünk a másikkal egyesül – és ez egy fantasztikus érzés! De az esetek nagy részében csupán két, egymást szerető ember vagyunk, akik nagyon különböznek egymástól. Más a hivatásunk, nem egy munkahelyen dolgozunk. Különböző dolgokat szeretünk vagy nem szeretünk. Mások az adottságaink, és nagyon különböző módon végzünk dolgokat.⁸

A ragaszkodás

A házastársak egy testté válása az összekapcsolódás. Ez a folyamat akkor kezdődik el, amikor a férfi és a nő elhagyják szüleiket, és ragaszkodnak egymáshoz. A ragaszkodás aktív, céltudatos és kitartó tevékenység. A ragaszkodásnak köszönhetően a kettő eggyé válik, a házaspár kapcsolata szinergizmust alkot. Egyfajta fúzió jön létre, amelyben az egyik gyengeségét kompenzálja a másik ereje. A ragaszkodás pluszt ad a kapcsolathoz, új dimenziót nyit. Ha a társunk szeretetében és megértésében biztosak vagyunk, akkor ez egyfajta szabadságot ad mindkettőnknek arra, hogy felfedezzük és betöltsük lehetőségeinket, teljes életet élhessünk, ahogy magányosan azt nem tehetnénk meg. Természetesen akármilyen szoros is legyen két ember kapcsolata, egyikük sem szűnik meg külön-külön egyéniség lenni. A máságot tiszteletben kell tartanunk. Isten sokszor a különbözőségeinken keresztül kommunikál velünk, ezért érzelmileg és lelkileg nyitottnak kell lennünk egymás iránt. A ragaszkodás nem jelenti egyéniségünk, függetlenségünk feladását. Isten az autonómia, a másiktól való függetlenség és a közelség vágyát is megadta nekünk. Ez a két vágy egymással ellentétes, gyakran generál feszültséget a házastársakban és a házasságban is. Aki bölcsen szereti a párját, mindkettő vágyat támogatja. A házasságban meg kell tanulnunk a másiktól teret adni, egymást a személyiségünk kibontakozásában támogatni. Az intimitás egyik feltéte-

le a személyes tér tiszteletben tartása. Pál Ferenc írja: „Az az ember tud meghitt kapcsolatban élni, aki képes nagyon közel és nagyon távol is lenni, és képes elviselni, hogy a másik néha nagyon távol van. Közel engedni, távol hagyni – ha valaki ezt készségi szinten tudja művelni, akkor képes az intimitásra.”⁹ Nem lehetünk önzők. Sőt! Ahogy már korábban azt kifejtettem: adnunk kell a másiktól. Adnunk önmagunkat, az időnk, a figyelmünket stb. „Senki se a maga hasznát nézze, hanem mindenki a másokét is.” (Fil 2,4) „Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük.” (Mt 7,12)

Az egység

Az „egy testté válás”, az egymáshoz való ragaszkodás

7. Fűtő Róbert: *Béküljünk ki!... de hogyan?* (Budapest: KIA, 2011), 23–28. o.

8. Stroud Marion: *The gift of marriage* (Australia: Lion, 1994), 9. o.

9. Pál Ferenc: *A függőségtől az intimitásig. Vágy, élmény, kapcsolat* ([Budapest], Kulcslyuk, cop. 2010), 278. o.

„Sajnos nagyon sokan nem veszik figyelembe a házasság szentségét, aminek következménye, hogy sebzetté válnak, és ezt továbbviszik a kapcsolatukba.”

egyik kifejezője a köztünk lévő egység. Istenképességünket a házasságon belüli egységgel és harmóniával is kifejezzük, hiszen a Szentháromság Isten tökéletes egységét tükrözi a házaspárok harmonikus kapcsolata. Az egység a házasság minden területét érinti, ennek kifejtésére nincs módom dolgozatom keretein belül. Azonban fontosnak tartom kiemelni, hogy egység nélkül nincs harmónia és nincs intimitás, annak hiánya pedig súlyos problémákat okoz a kapcsolatban. Egy 31–45 év közötti férjzett asszony, aki 6–15 éve él hitben, ezt például így fogalmazza meg: *„Én segítségül tudom hívni az Urat, de ő [a férjem] nem hívő. Ez hatalmas problémát jelent kettőnk között.”* Tény, hogy az egység kimunkálását sok vita és harc kíséri. Gyököcssy Endre véleménye: *„Az embernek az a sorsa, hogy a másokkal való viszonya örök harc legyen, amelyet legfeljebb rövid béke vagy fegyverszünet szakít meg. Ebben a harcban fejlődik és változik mind a két fél egyénisége, de változik és alakul egyszersmind a kettő közötti kapcsolat természete is.”*¹⁰ Az egymás felé való, szereteten alapuló engedelmisség örömet és közelséget eredményez a házasságban. Az egymáshoz tartozás érzése, annak fontossága, szépsége és értéke felülmúlja az individualitást, az önző vágyakat.

„Engedelmeskedjete egymásnak” (Ef 5,21)

Az egység és a ragaszkodás alappillére az engedelmisség, „Krisztus félelmében” – ahogy Pál írja. Vagyis azért éljünk engedelmes életet, mert Jézus is így élt. *„engedelmes volt mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig”* (Fil 2,8). A biblikus engedelmisség önkéntes. Az egymásnak való engedelmisség kérdéskörét elhanyagoljuk vagy félreértelmezzük a modern kori kereszténységben. A házastársi engedelmisség egyik célja, hogy szabadok legyünk Istent meghallani és neki engedelmeskedni. Istennek van egy tökéletes terve arra nézve is, hogy milyen férjek/feleségek legyünk. *„Az engedelmisség nem más, mint a saját úton való járás, a saját akarat súlyos terhének elengedése. A mai társadalom legnagyobb megköötöttsége az egyén saját akaratához való rögeszmés ragaszkodása – véli Richard Foster. – Egyedül az engedelmisség ad elegendő szabadságot ahhoz, hogy képesek legyünk megkülönböztetni a makacs önfejűsé-*

*get a valós problémáktól.”*¹¹ Az egység és az összhang legnagyobb ellensége egy házasságban az öntörvényűség: az „AKAROM”, az „ÚGY AKAROM” megvalósítása. Az engedelmisség kulcsfontosságú védelmet ad a külön utakon való járás, az eltávolodás, a szétszakadás veszélye és csapdái ellen. Az engedelmisség segít a büszkeségünket és az önzőségünket korrigálni, illetve az egymás iránti szeretetünk egyik kifejezőeszköze. Ha állandóan csak saját jogainkat követeljük, vagy azt hajtogatjuk, hogy kizárólag a mi helyzetünk, nézőpontunk, véleményünk stb. a helyes, akkor nem tudunk a házastársunkkal közeli kapcsolatot kiépíteni. Az engedelmes élet egyik haszna, hogy megváltoztatja személységünket, és így mélyebb, intimebb kapcsolatba kerülünk egymással.

Az intimitás és a szexualitás kapcsolata

Isten a szexuális kapcsolat helyeként a házasságot jelöli meg. Amikor először szólt a Teremtő a házasságról, a következő sorrendet határozta meg: *„Ezért hagyja el a férfi apját és anyját, ragaszkodik feleségéhez, és ezért lesznek egy testté.”* (1Móz 2,24) Cseri Kálmán ezt a következőképpen magyarázza: *„Az »elhagyja« megfelelt a mai polgári házasságkötésnek, a »ragaszkodik« utal a házasság egész életre szóló és kizárólagos érvényére, a »lesznek egy testté« a szexuális közösséget jelenti.”*¹² Az Ószövetségben, Mózes ötödik könyvében részletesen le van írva ennek a szabályozása. A házasságba szűzen kell menni, nemi életet pedig mindenki csak a házastársával élhet. Keresztényként ezt az isteni rendet valljuk és hirdetjük mi is. A szexualitás a házasságnak, a nagy egésznek egy része, önmagában hasznavehetetlen. Nem előtte, nem mellette, nem utána, hanem benne kell átélni. A házasságon kívüli szex bűn és nem Isten akarata szerint való. Sajnos nagyon sokan nem veszik figyelembe a házasság szentségét, aminek következménye, hogy sebzetté válnak, és ezt továbbviszik a kapcsolatukba. Lelkigondozóként tapasztalom ennek súlyát. A kutatásomhoz a következő kérdést fogalmaztam meg: *„Volt-e intim kapcsolatban házassága előtt*

10. Bognár Cecil: *Mi és mások. A mindennapi élet lélektana* (Szeged: Szent Gellért Egyházi K., 1992), 204. o.

11. John Gilman, Kent Hotaling: *Submit to one another? You've got to be kidding!* (H. n.: k. n., 2003), 4. o.

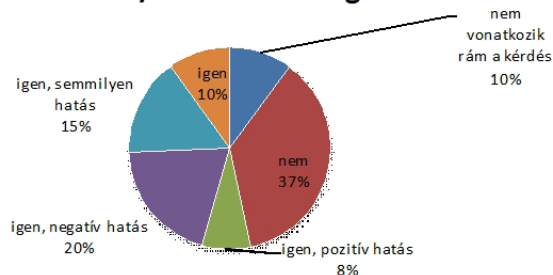
12. Cseri Kálmán: *Tízparancsolat* (Budapest: Harmat, 2016), 214. o.

„A fájdalmas igazság: a házasság előtti szexuális kapcsolat romboló hatású és megbontja az isteni rend tökéletességét.”

mostani társával, esetleg mással? Miként hatott/hat ez a házasságára?” Erre 90-en válaszoltak.

Volt-e intim kapcsolatban házassága előtt mostani társával, esetleg mással? Miként hatott/hat ez házasságára

3. ábra: A házasság előtti intim kapcsolat hatása

Forrás: Saját vizsgálat, kérdőív az intimitásról, 2017

A válaszadók 10%-a (9) úgy érezte, hogy nem vonatkozik rá a kérdés, mert nem házas vagy egyedülálló. 37% (33) nyilatkozott úgy, hogy nem volt ilyen kapcsolata. Az igennel válaszolók közül 10% (9) nyilatkozott egyszerű „igennel” vagy „volttal”, a kérdés második felét figyelmen kívül hagyva. A nyilatkozók 8%-ának (7) volt házasság előtti intim kapcsolata, amelynek szerintük pozitív hatása lett. 20% (18) állítja, hogy ez negatívan befolyásolta a házasságát.

A nemmel válaszolók között egy 31–45 év közötti, 16–30 éve keresztény hitben járó házas férfi válasza döböntett meg és gondolkodtatott el leginkább: „Nem, jobb lett volna.” Az igennel válaszolók közül, akik szerint pozitívan hat egy ilyen kapcsolat, egy 60 év feletti, több mint 45 éve keresztény házasember így nyilatkozik: „Igen volt, megözvegyültem. Az előző házasságom pozitivitása jótékonyan hatott a jelenlegi házasságomra.” Egy 46–60 év közötti férjzett nő, aki több mint 45 éve él hitben, így vélekedik a kérdésre: „Igen.

Megerősített benne, hogy jó embert választottam leendő páromnak és gyermekeim édesapjának.” Az igennel válaszolók közül, akik szerint negatívan hat egy ilyen kapcsolat, többen hasonló dolgokat említettek: „Igen. Voltak rossz beidegződések, bűnbánat, szegény. Erős a kényszer az összehasonlításra.” „Igen, volt. Ennek mai hatása: menekülök az intim helyzetek elől.” „Bizonyos területeken zárkóztam le.” „Igen. Rombolóan.” Néhányan kiemelték a megtérésük által hozott fordulatot. Örömmel olvastam a bizonyságokat Isten helyreállító kegyelméről: „Igen. Ma már másként értékelem ezt a kérdést. Akkoriban hitetlen ember voltam, és ezt nem tartottam túl nagy jelentőségűnek. Sokat ártott az intimitásnak.” „Igen. A férjemmel házasság előtt. De azt életem meg, hogy Isten megszentelte a házasságunkban az intim kapcsolatunkat. Megváltozott. Csodás lett. Ezért hiszem, hogy Istennek minden lehetséges. A hálószoba is!”

A fenti eredmény szerint gyakran a hívő embereknek is van házasság előtti intim kapcsolatuk, amely negatív következményekkel jár. A fájdalmas igazság: a házasság előtti szexuális kapcsolat romboló hatású és megbontja az isteni rend tökéletességét.

A szeretkezés mint érzelmi intimitás

Angolul a szexuális aktus „szeretetcsinálás” (making love). Magyarul a „szeretkezés” szó fejezi ki talán a legjobban azt az érzést, ami a pár kapcsolatát elmélyíti és annak energiát ad. Isten öröme teremtette az embert, a szeretkezés a férj és a feleség közös öröme.¹³ A szeretkezés intimitást teremt férj és feleség között. Egy olyan szoros köteléket ad köztük, amihez nincs fogható. A tudomány igazolja ezt. *McIlhane Jr.* és *Freda McKissic Bush* két amerikai szülész-nőgyógyász, *Hooked: new science on how casual sex is affecting our children* című könyvükben részletesen ismertetik a szerelem során zajló biokémiai folyamatokat. „A szex során az agyban termelődő vegyületek függőséget és rendkívül erős kötődést váltanak ki. E biokémiai folyamatok hatásai hatalmas erővel kötik egymáshoz a házastársakat... az agyi idegsejteket elektromos vezetékeként működő szinapszisok és ingerületátvivő (neurotranszmitter) ve-

13. A Bibliában számtalan igevers támasztja ezt alá. Például 5Móz 24,5; Péld 5,18–19; Zsolt 19,5–7; Énekek éneke; Zsid 13,4; stb.

„Az intimitással és szexualitással kapcsolatban fontosnak tartom megjegyezni: a házasságon belüli intimitásnak része a szexualitás, de ez nem jelenti azt, hogy minden intimitás a nemiségre irányul.”

gyületek kötik össze... Az emberi szexualitás valójában agyi jelenség, még ha a nemi aktusban a nemi szervek vesznek is részt. Három vegyület játszik benne fontos szerepet: a dopamin, az oxitocin és a vazopresszin... Nőknél az oxitocin, férfiaknál a vazopresszin a kötődést segíti elő... Nem nehéz felismerni: e neurokémiai »segítség« a Teremtő elgondolása szerint a házastársi kapcsolatot erősíti, hogy a gyermekek stabil, biztonságos környezetben nevelkedhessenek. A dopaminéhség újabb és újabb egyesülésre ösztönzi a házastársakat, ami folyamatosan erősíti kapcsolatukat. Az oxitocin és a vazopresszin hatására még szilárdabbá válik a kötődés...¹⁴ Kevin Leman úgy véli: „A boldogító szexuális élet az egyik leghatékonyabb összetartó erő a házasságban.”¹⁵ Mindezt Isten adta és teremtette így. Az ő terve, hogy férj és feleség testileg, lelkileg eggyé váljanak. A szexualitás lényege az érzelmi intimitás. Az ember az egyetlen teremtmény, aki teljes személyiségével vesz részt a kapcsolatban. A szexuális találkozás során nem csupán két test, hanem két személy találkozásáról van szó. Az orgazmus lényege: az egyesülés olyan intenzív pillanata, amelyben egy férfi és egy nő szellemi és lelki oldalról is megismeri a másikat – egyre jobban. A szeretett személy megismerése pedig örömet ad. Ezért (is) a házasság a helye a szexualitásnak, mert egyfajta érzelmi elköteleződés a házastárs felé. Keller szerint „a szexuális kapcsolat azért igényel teljes körű elköte-

lezettséget, mert előképe az Istennel való teljes egyesülésnek, és az abból fakadó örömnél. A férfi és nő közötti legmámorosabb kapcsolat is csupán sejteti, hogy mi vár ránk Istennél (Róm 7,1–6; Ef 5,22kk).¹⁶ A házassági kapcsolatunk az Istennel való közösségünk igazságait mutatja be. „Az ember ezért elhagyja apját és anyját, és ragaszkodik feleségéhez, és lesznek ketten egy testté.» Nagy titok ez, én pedig ezt Krisztusról és az egyházzal mondom.” (Ef 5,31–32) Krisztus odaadta magát értünk és nekünk, intim közösségre lépett velünk. Ez a valaha írt legnagyobb szerelmi történet, Isten ilyen mélységű kapcsolatra vágyik velünk. Titok, amit egyszerűen el kell fogadni és élvezni annak igazságát, amíg egy nap teljesen meg nem értjük azt.

Az intimitással és szexualitással kapcsolatban fontosnak tartom megjegyezni: a házasságon belüli intimitásnak része a szexualitás, de ez nem jelenti azt, hogy minden intimitás a nemiségre irányul. Fordítva is igaz: a közösülésnek nem feltétele egy bensőséges kapcsolat. Amikor Teremtőnk eltervezte az „egy test” kapcsolatot, a szexuális intimitásra való képességet annak központi részévé tette. Ez minden elképzelést felülmúló áldás forrásává válhat a házasságban. A valódi, hamisítatlan szexuális intimitásban olyan figyelemre méltó gyógyító, megújító és felfrissítő erő van, amely nagyban hozzájárul a házassági szövetség fenntartásához. Az igazi szexuális intimitás a törődés erős kötelékével kapcsolja össze a házastársakat, ami legalább annyira mélyen érzelmi, gondolati, sőt szellemi, mint amennyire fizikai. Tehát a közelség nem csupán a szexuális egyesülések alkalmával van jelen. Ha egy szoros és tartós kapcsol-

16. Keller, 233. o.

14. „A mai tudomány igazolja a Biblia szexuális etikáját”. <https://www.parkatt.hu/index.php?id=219&details=vebUO5dq>. [Letöltés 2018. 02. 12.]

15. Kevin Leman: *Szexre hangolva. Kendőzetlenül a házassági intimitásról* (Budapest: Harmat, 2016), 53. o.

„A szemérem azt diktálja, hogy függönyt engedjünk a privát szféránk és a világ többi része közé. Tehát az intimitás jelentése, hogy időről időre behúzzuk a függönyt, hogy a számunkra különleges személlyel – a házastársunkkal intim kapcsolatot létesítsünk.”

lat stabil, akkor az érzelmek jöhetnek, mehetnek. Ha egy kapcsolatban az érzelmeket és érzéseket nem kell szégyellni, akkor lehet megélni, kifejezni, megnevezni, kimutatni és mindegyikre megfelelő választ is kapni. Ez hat az intimitás irányába. Idézem egy 20–25 év közötti, jelenleg még egyedülálló, 6–15 éve keresztény hitét gyakorló fiatal ember véleményét: „Szerintem nem a szexben kezdődik az intimitás. Szerintem az is lehet intim, amikor például te tartod, amikor remegve sír valami olyan miatt, amit más nem tud róla. Vagy annyi mindent tudsz már róla (és ő is rólad), hogy sokkal jobban érted, mint mások. Sokkal több mindent éltél már meg veled, mint mással. Így kiemelt, különleges lesz ez a kapcsolat neked is meg neki is. Mindezt tudatosan, a másik személyért csinálod.” Véleményem szerint az Isten által eltervezett „egy test” kapcsolat lényegéből fakadóan a férj és a feleség között kialakuló valódi intimitásnak mindig vannak szexuális vonatkozásai. Akkor is, ha szexuálisan érintkeznek, ha csak beszélgetnek, ha szoroson összebújnak alvás közben, ha reggelente együtt öltözködnek, ha egymás mellett dolgoznak a kertben, ha közösen imádkoznak... ez mind-mind a szeretkezés része. Fontos megjegyezni, hogy szemérem nélkül nincs intimitás. A szemérem azt diktálja, hogy függönyt engedjünk a privát szféránk és a világ többi része közé. Tehát az intimitás jelentése, hogy időről időre behúzzuk a függönyt, hogy a számunkra különleges személlyel – a házastársunkkal intim kapcsolatot létesítsünk. Fontos, hogy házasságunkban megéljük, tartósan fenntartsuk és növeljük az érzelmi intimitást. Különben annak hiánya romboló erők prédájává teszi a házasságot. Az intimitásszükségletünk nem egyforma. Ha az egyik fél kevésbé igényli az intimitást, akkor nem feltétlenül szeretetlen a másik félel. Egy házasságban a meghittsége vonatkozó eltérő igényeket tudni kell összehangolni. Az intimitás igényének mértéke személyiségtől függő. Hasznos, ha a házaspárok ezt megértik és elfogadják.

Az „egy test” kapcsolat, a szexuális együttlét új életet is teremt. Miután Isten megalkotta az embert, megáldotta és ezt mondta: „Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be és hódítsátok meg a földet.” (1Móz 1,28) Ő nem csupán a házassággal, hanem gyermekkel is megajándékozta az embert. Isten terve a család, amely a társadalom alapja. A család és a benne megélt élmények határozzák meg az egyén fejlődését, személyiségét. Az ott látott, tapasztalt és a családból hozott

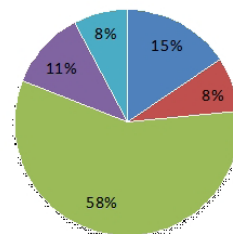
minták erősen befolyásolják a kapcsolatainkat, ezért fontosnak tartom megemlíteni a család szerepét az intimitás területén.

A család szerepe az intimitásban

A családukba beleszületünk. A család az a közeg, ami a kezdetektől fogva biztosítja a gondozást, az ellátást, és intim viszonyaival hozzájárul a fizikai, lelki védelemhez. A család többek között érzelmi funkciót is betölt. A családban megélt intim viszonyok biztos alapot adó háttérrel nyújtanak az egyénnek. Mindehhez szükség van fizikailag és érzelmileg is elérhető anyára és apára, akik egymással is bensőséges kapcsolatban tudnak élni. Vajon az átlagember miként gondolkodik erről? Mi van azokkal, akiknek mindez nem adatik meg? Kérdőívemben a következő kérdést tettem fel: „A családban megélt gyermekkori élményei hatással vannak-e a felnőttkori intimitásra?” Erre 90 válasz érkezett.

A családban megélt gyermekkori élményei hatással vannak-e a felnőttkori intimitásra?

■ nincs ■ nem tudom/passz ■ igen ■ igen, negatív ■ igen, pozitív

4. ábra: A családban megélt gyermekkori élmények hatása

Forrás: Saját vizsgálat, kérdőív az intimitásról, 2017

A válaszadók 8%-a (7) nem tudta érdemben megítélni a kérdést. 15% (14) úgy véli, nincs hatással rá, 58% egyszerű „igennel” válaszolt, amelynek hatását azonban nem jellemezte. A válaszadók 8%-a (7) szerint pozitív, 11% (10) szerint negatív hatással bír a családban megélt gyermekkori élmény. Összességében tehát a válaszadók 75%-a úgy gondolja, hogy a családban megélt gyermekkori élményei hatással vannak a felnőttkori intimitásra.

Az igennel válaszolók közül akik szerint pozitívan hat egy ilyen kapcsolat, a biztonságot többet említik: „A család a biztonságot jelenti.” „Egészen biztosan. A

„Ahhoz, hogy a házasság ne csak tartós, hanem étellel teli is legyen, a szenvedély megbecsülésére és táplálására van szükség. A család az a közeg, ahol az intimitást megtanulhatjuk, bensőséges élményeket élhetünk át.”

biztos családi háttér miatt egy csomó olyan félelemtől, megkötöttségtől lehetek szabad, amelyek gátolnák az intimitást. Továbbá én láttam, hogy meg lehet ezt csinálni.” Egy 31–45 év közötti egyedülálló keresztény férfi, aki 6–15 éve jár hitben, így vélekedik: „Biztos számít, hogy a szülők mennyire voltak közvetlenek velünk, mennyit beszélgettünk, játszottunk együtt.” „Igen. Segít abban, hogy képes legyek intim kapcsolatra. Ad egy jó-hiszeműséget” – nyilatkozik egy 60 év feletti, házasságban élő asszony, aki 16–30 éve keresztény. Szomorúan olvastam annak a 31–45 év közötti, 16–30 éve Istennel járó házaspárnak a vallomását, akinek nem volt ilyen élménye a családban. „Igen. Nem volt ilyen kapcsolat a szüleimmel, testvéremmel.” Az igennel válaszolók közül akik szerint negatívan hat egy ilyen kapcsolat, egy 20–25 év közötti egyedülálló nő, aki 6–15 éve keresztény, a túlzó konzervatív nevelés hatását emeli ki. „A szüleimmel sok mindent megbeszélhettem kamaszkoromban is. Ám a szerintem túlzóan konzervatív nevelésük következményeként egyre gyakrabban előfordult, hogy nem a teljes igazságot mondtam el nekik bizonyos szituációkról, mert tudtam, hogy csak veszekedés lenne belőle, és egyikőnk sem tudná meggyőzni a másikat. Így jelenlegi kapcsolataimban is megesik, hogy néha manipulálok az információmennyiséggel, és önkényesen döntök el, hogy ki mennyit bírja el az igazságból.” Egy 26–30 éves egyedülálló nő, aki kevesebb mint 5 éve él hitben, így nyilatkozik: „Igen. Apakomplexusom van.” Egy 46–60 éves nő, aki jelenleg élettársi kapcsolatban él, és aki kevesebb mint 5 éve hívő keresztény, őszintén így ír élményeiről: „Igen. Sokszor voltam kitéve pedofil zaklatásnak, de gyerekként ezt nem tudtam így definiálni.” Az előző kérdéshez hasonlóan néhány nyilatkozó ebben a kérdéskörben is kiemelte az Istennel való kapcsolatot, többen az ő szeretetének és elfogadásának

gyógyító hatását. „Biztosan, de tapasztalatom szerint Isten szeretetének megismerése és szerető hívő testvérek példája felül tudja írni azt, amit hozok.” „Nyilván. De Istennek mindenre van kihatása.” „Igen, sajnos negatív hatással. Otthon nem éltük meg az őszinte, elfogadó légkört, ez nem adott teret, lehetőséget a bensőséges kapcsolatokra. Azt gondolom, a fent vázolt, az intimtással kapcsolatos házastársam irányába ható nehézségek nagyrészt ebből eredhetnek: nem volt megfelelő lehetőségem ezt jól begyakorolni, elsajátítani. Ugyanakkor azt látom, hogy feleségem ebben is sokkal előrébb jár, ugyanis bár a háttére neki is hasonló, ő mégis olyan mélyen megéli Isten szeretetét, elfogadását, hogy ezt korlátozás nélkül tudja mások felé mutatni, adni.” Ugyanakkor egy 46–60 év közötti házasságban élő nő, aki 16–30 éve jár hitben, úgy véli, hogy az Istennel való kapcsolatát nehezíti meg a családban megélt élménye: „Istennel való kapcsolatban nehezebb szerető apukának megélni.” Izgalmas volt látni, hogy a minta követése egy döntés némelyek szerint. „A mintákat lehet követni és nem követni. Mindenből tanulhat az ember.” „Élményeim voltak, de tudatosan az ellenkezőjét igyekszem – pozitívan – megélni.” „Hűvös volt, és én is az lennék, ha nem figyelnék.”

Összegzés

A valahová tartozás a szoros emberi kapcsolatok egyik ismérve. Az Isten által eltervezett „egy test” kapcsolat a házasságban, az arra épülő szexualitás intimitása csodálatos dolog. Ahhoz, hogy a házasság ne csak tartós, hanem étellel teli is legyen, a szenvedély megbecsülésére és táplálására van szükség. A család az a közeg, ahol az intimitást megtanulhatjuk, bensőséges élményeket élhetünk át. Hit által Istennel, az ő családjához tartozunk. Keresztény emberként vallom, hogy csak az Istennel való kapcsolatunkon keresztül képesek meggyógyulni földi kapcsolataink – amit néhány válaszadó szintén megerősített a nyilatkozatában. A mai társadalomban a házasság és a család intézménye veszélyben van. Sokak életéből hiányzik az itt megtapasztalható bensőséges és biztonság. Vajon milyen dolgok fenyegetik bensőséges kapcsolatainkat? Cikksorozatomban zárórészében erre a kérdésre keresem majd a választ.